

การขยายพันธุ์พืช

ตอนที่ 1

การจัดการองค์ความรู้ การขยายพันธุ์พืช ครั้งนี้ ได้ดำเนินการต่อเนื่องจากการประชุม คณะกรรมการ KM (knowledge management) ภายในศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ.2553 ได้กำหนดวันทำการจัดการความรู้ เรื่อง การขยายพันธุ์พืช ในวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 เริ่มเวลา 13:00 น. – 16:00 น. โดยมีคณะกรรมการ ร่วมกันแลกเปลี่ยนตอนการจัดการความรู้ การขยายพันธุ์พืชด้วยวิธีต่างๆ

การขยายพันธุ์พืช กระบวนการ วิธีการต่างๆ ที่เพิ่มปริมาณต้นพืชให้มีจำนวนมากขึ้น มีวัตถุประสงค์ เพื่อ อนุรักษ์พันธุ์พืช และกระจายพันธุ์พืชที่ดี เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตและการค้า
จำแนกได้ 2 วิธีการ 1. แบบอาศัยเพศ 2. แบบไม่อาศัยเพศ

แบบอาศัยเพศ	แบบไม่อาศัยเพศ
1. ต้นใหญ่ แข็งแรง เพราะมีระบบรากแก้ว เก็บเกี่ยวผลผลิตยากเพราะความสูงของพืช	1. ขนาดต้น ทรงพุ่ม จำกัด ได้ดี ไม่มีระบบรากแก้ว การเก็บเกี่ยวผลผลิตทำได้ง่าย
2. วิธีการขยายพันธุ์พืชง่าย ขั้นตอนไม่ยุ่งยาก ได้ปริมาณมาก	2. ขั้นตอนวิธีการมากมาย ต้องใช้ทักษะความชำนาญ ให้ปริมาณต้นพืชจำนวนมาก (เพาะเนื้อเยื่อ)
3. เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสายพันธุ์ของต้นพ่อแม่ (บางครั้งได้ลักษณะพันธุ์ที่ดีกว่าต้นพ่อแม่)	3. รักษาลักษณะพันธุ์ที่ได้จากต้นพ่อแม่ตามความต้องการของการขยายพันธุ์

ซึ่งจะขอกกล่าวไว้เป็นตอนๆ โดยในตอนแรกขอกกล่าวถึงการขยายพันธุ์พืชแบบอาศัยเพศ

1. แบบอาศัยเพศ พืชจะต้องมีการปฏิสนธิ ระหว่างเกสรตัวผู้ และเกสรตัวเมีย แล้วได้ผลผลิตออกมาจึงนำเมล็ดที่อยู่ในผลนั้นๆ มาทำการเพาะปลูก เช่น ข้าว ข้าวโพด พืชตระกูลถั่วต่างๆ

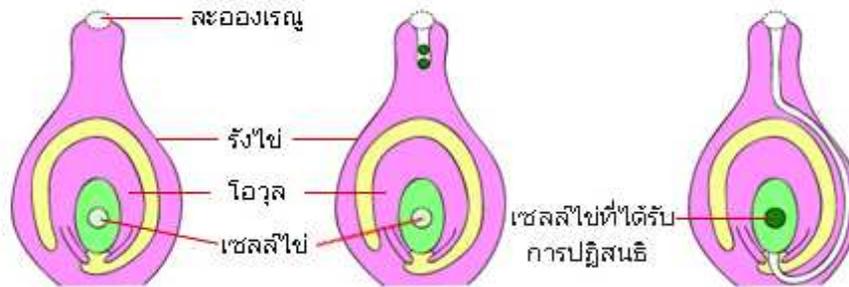
การขยายพันธุ์พืช

ตอนที่ 1

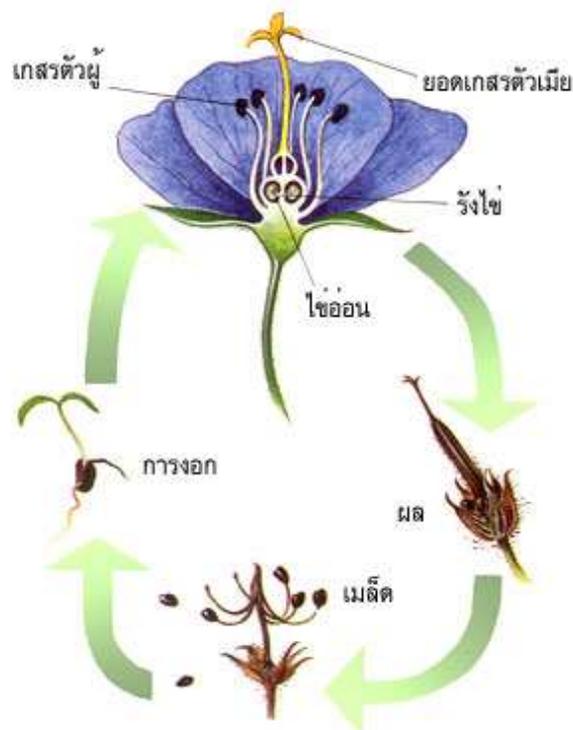

ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูง จังหวัดกาญจนบุรี

1. ละอองเรณูตกบนเกสรเพศเมีย
2. ละอองเรณูเริ่มงอก
3. ละอองเรณูงอกเป็นหลอดยาว

ภาพแสดงการปฏิสนธิของพืช

ภาพแสดง วงจรพืช

ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูง จังหวัดกาญจนบุรี

198 ม.9 ต.หนองลู อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี 71240

โทร. 034-532155

การขยายพันธุ์พืช

ตอนที่ 1

คงจะเห็นได้ว่าของพีชนั้นมีความสำคัญในการขยายพันธุ์พืช ในการทำการเกษตรก็เช่นกัน เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพมักจะมีการงอกที่ดีถ้าซึ่งมักจะบอกรูปร่างของเมล็ดพันธุ์ แต่ถ้าเป็นเมล็ดที่เราเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้เองเราควรคัดเลือกเมล็ดพันธุ์เสียก่อนปลูก

ทางศูนย์ฯ ได้ทำการคัดเลือกเมล็ดข้าวพันธุ์ในการแปลงนาสาธิตมีขั้นตอนดังนี้

1. การแช่เมล็ดข้าวเปลือกด้วยน้ำเปล่า แล้วนำเมล็ดที่จมน้ำมาเพาะกล้า นำส่วนที่ลอยน้ำออกทิ้ง
2. การแช่เมล็ดข้าวเปลือกด้วยน้ำเกลือ มีวิธีการดังนี้

2.1 นำเกลือแกงละลายน้ำเปล่าในภาชนะที่ใช้แช่เมล็ดข้าวเปลือก ความเค็มของน้ำเกลือวัดได้จากการนำไข่ไก่ใส่ในน้ำเกลือ ถ้าไข่ไก่ลอยได้แสดงว่าความเค็มใช้คัดเมล็ดข้าวเปลือกได้

2.2 นำข้าวเปลือกแช่ในน้ำเกลือในภาชนะที่เตรียมไว้ แล้วคัดเมล็ดข้าวเปลือกที่ลอยน้ำเกลือออก

การขยายพันธุ์พืช

ตอนที่ 1

2.3 นำข้าวเปลือกที่จมน้ำเกลือออกมาล้างน้ำเปล่าให้น้ำเกลือออกให้หมดความเค็ม

2.4 นำเมล็ดข้าวเปลือกที่ล้างน้ำเปล่าเสร็จแล้วนำไปเพาะ

ในตอนต่อไปจะกล่าวถึงการสืบพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศซึ่งมีอยู่หลากหลายวิธี

